

*Marie cor
nostrum se
spinis cinc
sum.
P. 44. 1.*

Hesich.

membri, id est fidelibus, quorum caput, Christus appetat coronatum spinis? Nonne Maria cor nostrum est spinis cinctum? Inde Regius Cantor Psal. 44. Eructavit cor meum verbum bonum. Ecclesiæ verba sunt, quæ cor suum appellat Virginem Deiparam. Ita Hesichius in cate. aur. Barba. Dicuntur [inquit] hæc in persona Ecclesiæ, quæ Virginem Deiparam cor habet. Nam quemadmodum cuiuslibet animantis preciosa pars anima constituta est: ita etiam Virgo Dei mater nostrorum omnium, & necessariorum mysterium est pretiosissimum; si quidem in ea tanquam in corde fidelium vita Christus habitat, cum Deus esset, & Verbum. Vecors, & excors est, qui eo spinoso Deiparae corde non gaudet.

§. III.

Deiparae cruciatus dum Christus Crucem bajulat. Ex rosas inter spinas, & Cruce Rosarium est.

1842 **V**idi mus coronationem Deiparae; sceptrum regale parumper modo suspiciamus, Crucem videlicet quindecim pedes ut minimū altam, transversario ligno octopodali, crassitudine quanta necessarium ut nimio pondere ferentem defatigaret, & ipsa firmiter magnum virum ferret. Christus ipse Crucem hanc bajulabat jam vestitus, manibus solitus, verum adhuc corpus tunc ligatus, & spinis coronatus. Crucis mole gravatus dolebat, tremebat, gemebat, & sauciis humeris accedente nisu cuncta vulnera recrudescebant, & undique novi sanguinis fontes scaturiebant. In via raptabant illum crudelissime; convitiis, calcibus, pugnis, fustibus, & stimulis impellebant atrocissime, adeò ut sub Crucis morte sæpe corruerit, & truculentis clamoribus, & saevioribus verberibus assurgere compelleretur. Hæc eadem cruciamenta perpessa in animo est Christi mater, & martyr, quæ filium Crucem bajulantem, gravorem ipsa Crucem suo corde bajulans secuta est. Audi S. Bernardum tract. de Lamentat. Virg. Mariæ: Cumque Christus Deus præcone clamente, Pilato imperante sibi bajulans Crucem ad supplicium trahetur &c. sequitur ego eum prout poteram ejus misifima mater cum mulieribus, quæ eum secuta fuerant à Galilæa ministrantes ei, à quibus velut emortua tenebar, & sustentabar. Consonat S. Bonaven. in cursu de compass. B. Virg. Cum Christus ad locum Calvarie duceretur, & crucem sibi bajularet, sequebatur eum mater mæstissimas voces emittens, & uberes effundens lacrymas, pectus sacrum percutiens. Adstipulatur S. Brigitta fer. Angelico cap. 18. Ex his mihi se se aperit sensus illius loci Canti. 7. 7. ubi Virginis habitus, & proceritas totius corporis assimilantur palmæ: Statura ina assimilata est palma. Certè in litteris inspiratis, & SS. Patrum scriptis crux Dominica solet palmæ assimilari. Quid ergo, quæso, Deiparae statura commune habet cum Domini cruce. Audi Guillermum ibi, cui consonat Hailgrinus; Ubi ad hoc ventum est ut bajulans sibi crucem Jesus exiret in eum, qui dicitur calvarie locum, tollebat & ipsa Crucem suam, crucem interioris hominis sibi, & sequebatur eum cruci-

S. Bern.

S. Bonav.

S. Brigit.

Cant. 7. 7.
Deiparae sta
tura Crucis
assimilatur.
Guillel.

figenda cum eo: unde sequitur; statura tua assimilata est palma. Siquidem per palmarum, qua manus vitoriæ antiquo ritu ornatur, insigne illud, & victoriosum Crucis lignum signatur. Deiparae itaque statura palmae similis esse dicitur, id est, Dominicæ cruci, quia Crucem Christi affectu, & non dissimili acerbitate gestabat, recredefcentibus vulneribus, & ex oculis novo lachrymarum imbre scaturiente. Sed ea utique constantia, & infracto animo, ut quo graviore premebatur pondere cor Virgineum, eo magis ergebatur animus, sequi in eam curam sequendi filium usque ad consummatum crucis martyrium excitabat ardenti. Quod in palma experimus saepe, quæ quod majori pondere externa plerumque vi deorsum deprimitur, eò majori nixu se sursum attollit, ac si ex superius vis aliqua potentior raparet.

1843 Hinc factum ut robustissima hæc Virgo filium suum ad Crucem ferendam plurimum confortaverit, eandem Crucem, & ipsa ferens tanquam Christi adjutrix. Decretiv Deus hominem condere ad imaginem, & similitudinem suam. Gene. 2. Commendavimus in Proludio hujus operis cap. 1. translationem illam: Faciamus hominem ad crucem nostram: ut ipse videat præ se ferat, feratque supra se Crucem nostram, quam Verbum nostrum humana induitum natura suismet humeri laturum est: Ita omnino factum. Sed quid inde? Non est bonum (ait tota Trinitas) hominem esse solum: faciamus ei adiutorium simile sibi: id est sociam, & adiutricem fæminam illi demus denud procreatam, quæ homini auxilio esse possit ad ferendam crucem, quam præ se ipse fert. S. Bern. Ruper. S. Bonav.

1844 Iam vidimus, prout tenuitas sermonis nostri quivit exponere, Reginam nostram celeberrimo diademate coronatam, sceptro, & cruce regentem populos, & salutis leges evulgantem. Restat ut qui ejus profitemur famulatum, tantæ Virginis, ac Dominæ gentes, & jacent insignia nobilissimæ servitutis, & Marianæ martyrii indicia; spineam, inquam, coronam, & crucem. Quid, quæso, aliud est Deiparae Rosarium, nisi sertum, & corona è Rosis inter spinas micantibus, & Christi crucis appensa? Corona appellari solet communiter, & quidem corona ex sanguineis Rosis: saepe enim Virginis studiosi, dum Angelicam salutationem recitant ad virgineos globulos, vici sunt rosas loqui ex illorum labiis pullulantes, & quibus sertum concinnatum, &

Rosarii obse
quium in
Deiparam.

Chalda.
Lxx.

Matt. 10. 38

De Martyr. Deiparae. Cap. V. §. III. 535

Mariæ capitæ impositum sedulo Angelorum simulatu. A Cruce procul dubio istiulmodi rosæ, à sanguine Crucifixi purpureum trahunt colorē. Crux hæc, cruorque iste non Christi solum, sed Deiparae sunt. Rosæ sunt è spinis Christi caput, & Deiparae cor terebrantibus emergentes. Proinde nihil Virginis gratius, nihil hominibus illa fuit, quam Veneri sacram describit Atheneus lib. 15. in suo de rosis tractatu. Athenæ: Regius Vates præcedit Deiparam, ut Regianam, ac Dominam suppliciter adituras, adoratas, comportaturasque munera nobiles ditissimas, ac florentes mundi nationes: Et filie Tyri in munib[us] vulum tuum deprecabuntur omnes divites plebis. Arabicum Psalmterium effert: divites universæ terra. Ast quænam isthæc tam studiofa deprecatio, tamque religiosa sacrorum munerum oblatio, quibus Virginis vultum ambitiosè depreca ri contendunt regna orbis universa, ut tantam Reginam benignam sibi demereantur? Existim plane deprecari faciem Deiparae in munib[us] nihil esse aliud, quam misericordum more, Virginis operam implorare, auxilium, & gratiam tantæ Reginæ, tamque potentis demereris; oblatis ei liturgis, seu missarum sacrificiis; in strutis litanis institutis, pro celationibus; ac præsternim oblate Angelica salutatione, seu Rosarii recitatione, quæ prima fuit, & solemnior Angelorum deprecatio ad Virginem Matrem pro concilianda ejus gratia; media quippe hac salutatione culta, & adorata est Dei Mater à Gabriele magno, atque intimo obsequio.

1847 Hinc pro munib[us] est Hebræa vox minha, quæ Dani. 9. 27. omnino capitul pro facranceta Missæ oblatione. Vnde nonnulli legunt: sacrificij vulum tuum deprecabuntur. Rursus quod Latinus dixit: vulum tuum deprecabuntur, Lxx. Græcæ extulerunt, id est, Lxx. precibus, & salutationibus votum impetrabunt. Significat enim litanie serio, atque impense factam supplicationem, seq̄ salutationem. Quod maximè cadit in Rosarii Virginei recitationem, & Angeli salutationem: que non solum secreto, sed publicè etiam per vias, per compita, circosque omnes agminatim eadem voce, eadem pietate decantari ad promerendam Deiparae gratiam. Hæc utique sunt gratissima munera Virginis Matri oblatæ: rosarij nempe recitatio, rosarum oblatio, quæ dum debita pietate peragitur, gratum Mariæ sacrificium offertur oris, & cordis, pro aver tendis malis, pro obtinendis bonis. Isti modi rosis corona texitur Virginis, & Regia illius decoratur, & variegatur vestis. Ideo Psalmus inscribitur, pro Rosis, pro Rosariis: per quæ Dei Genetrici famulatum impendimus, profitentes à spinis, & Crucis datum il i regnum, & imperium in omnes creaturas. Sic ambimus supplices conspectum Reginæ nostræ benignum promereri.

1848 Annuit ipsa, pro summa illa Regia in suos humanitatem, tam enixis votis; vultumque pulcherrimum, quo mundum beaverit universum vivendum concedet Esther benigissima. Persarum moribus comparatum legimus, ut ad Regium conspectum nemo ablique munere admitteretur; quod licet exile foret ac tenue, humanissime tamen à Rege, Reginave excipi consuevit, Autores sunt Aelianus lib. 1. cap. 1. & 12. Aelianus & Plutarchus in Artaxerxe. Nominatim Plu-

Cant. 4. 5.

Richar.

Guillel.

S. Aug.

Psal. 44. 1.

Rosarii cul
tus il. 1. psal.

S. Basili.

P. Pined.
P. sanct.

Statiram Persarum Reginam, quod aperto curru, reiectis cortinis publicè procederet, ac præter Persicum fastum, privato cuique plebeio, atque infimæ mulierculæ sui, & adeundi, & salutandi copiam indulgeret; propterea ab universo Persarum populo studiosissime cultam, testis est Plutarchus in vita Artaxerxis Mnemoris. Itaque Persicæ Reginæ vultum haud caro deprecaretur quipian. Porro hanc ipsam Statiram celebrem esse nostram Estherem, probabile censetur ab eruditis: nam hunc eundem Artaxerxem Statiræ coniugem, Afluerum esse, quem virum sanctæ Reginæ Esther sacra vocat Historia. Auctores sunt Eusebius in Chronico Anno mundi 4797. Sanct. Hieron. in cap. 4. Ezechielis, & in cap. 7. Dani. Sulpitius lib. 1. cap. 10. & alij. En igitur Mariam orbis Reginam per Estherem graphicè expressam (uti docet Sanctus Thomas in Prologo Commenta. ad Epist. Canon.) muneribus quidem nostris, & qualibuscunque conciliatam. Et tu itaque manus puri cordis adorna: non illa reiecit tenue, nempe Virgo benignissima. O te felicem! Si Rosarii, si Rosarum munere tantæ Reginæ vultum pulcherrimum depreceris.

Euseb.
S. Hiero.
Sulpiti.

S.Tho:

C A P. VI.

Maria dolores acerbissimi in Iesu crucifixione, & funere.

Christo confixa sum Cruci.
Gala. 2. 19.

Anteloquium.

Genef. 1.

Sol Christus
Luna Maria,

Solis ocea-
sus.

Luna Ecli-
psis.

Apo. 12.

1849 D ipsius Deus mirabili providentia naturam, ut sibi mutuis succederent vicibus duo fulgentissima caeli astra; quorum alterum suo fulgore diem mortalibus afferret; alterum noctis illustraret caliginem: Fecisse Deus duo luminaria magna; luminare magnum ut praeset diei; luminare minus, ut praeset nocti. Genef. 1. 16. Duo astra, non quæ succidunt, sed quæ continua aspergent omnia luce, præfecit Deus Ecclesia fux, Christum, & Mariam, luminare ille majus, hæc luminare minus; sol ille, Luna hæc. Quorum exortus, & Lux ita benigna, ut ad ejus contumum reliqua minoris scintillent placide stellæ, nec condantur tenebris. Ad glorias enim Christi exultat omnis Ecclesia, exultant sanctorum chori; & ad solis lucentes radios vivaciorem lucem exicit. Luna Maria ipso vestita sole, & sub pedibus luna, & stellis redimita.

Pervenimus jam ad solis occasum, Oceano passionis Iesus recondit se. Solaque in tam spissis tenebris lumini, & solatio nobis esse poterat Maria, noctis luna, & plenum astrum. Sed ipsa etiam deliquium, & eclipsim patitur, & scutum sol locum tenebris concedit. Quid cerne re est in illa Apocalypтика Heroina Matrem, & Martyrem Virginem designante. Nam si illud spectrum attente perpendatur, aliqua ibi ineft solis, & lunæ defectus respectu terræ representatione. Sol quippe erat supra lunam, & luna ipsa inter solem, & terram media. Quare in ea figura non denotatur, lunam inferiori sui parte esse conspicuum, & collucentem, sed tantum superiore parte, qua mulierem ipsam collufrabat. Hoc plane videtur adumbras Christi Jesu, ac

Mariæ augustæ Eclipsim in ipsa crucifixionis die, & mortis tempore. Et erit in die illa, dicit Dominus Deus; occidet sol [& luna] in meridie, & tenebre faciem terram in die lunæ, Amos 8.9. Quæ verba de Eclipsi solis, & Amos 8.9; lunæ interpositione inter solem, & terram multi Ecclesiæ Patres explicant apud Suarium nostrum to. 2. in 3. p. dif. 39. sec. 1. Hæc ita cum habeant, quod nos deftiti lumine, & horum astrorum aspectu convertemus? Restat solum fictioni nos Poëtarum acommodare, qui deficiente sole, & luna, lugere, & lacrymare stellas autumabant; quarum ros in teretes, & tenues guttas cadens solum irrigat, & fecundat. Lacrymæ itaque nostræ præstò adsint, ros de cælo, ros lucis.

§. I.

Christo confixa Cruci appetit Deipara: ipsa pulcherrimæ vitis garmentum, & Iesu botrus suspensi Crucis pale commorin tur.

1850 A ppropinquabat Hebræorum exercitus terræ promisse, peragratis Arabiæ solitudinibus, superatis tot asperitatis bus, quæ quadraginta annis per incommoda cæli, & dura soli senferant. Jam autem cum requiei, & promisso solo se proximos vidissent, optimo consilio miserunt viros sagaces, & qui conditionem habitantium, & ubertatem glebæ curiosè disquirerent: Misserunt viros qui considerent terram, Deute. 1. 22. Delecti sunt apti Deut. 1. 22. ministerio viri, qui redire officio functi, onusti pulcherrimæ vitis farmento undique tumescientibus gemmis, & uavarum racemis inter graviores pampinos, ita ut illud ægrè duo robusti viri suspensum veste asportarent: Pergentes usque ad torrentem bari, absciderunt palmitem cum uva sua, quem portaverunt in veste duo viri. Nume. 13. 24. Pro, palmitem, He. Num. 13. braicæ elt. Zemorah, Græcæ id est, vitem, ut 24. R. David exposuit. Hujus racemi plures texunt allegorias Ecclesiæ Patres; in quibus illa præcipua, & plausibilior, quæ de Christo exponitur cruci suffixo. Vnius Augustini verba in Psal. 8. Dominus botrus dicitur, quem S. Aug. Christus cruci suspensum, de terra promissionis, qui praemiserant à populo Israel, tanquam crucifixum botriè ligno attulerunt. Si racemos ille uavarum Christus suspensus est, vicit, è quasuspenditur, erit Dominica crux. Quò faciunt Lxx. Seniores, qui satis innuunt, Lxx. non ligno uno hanc vitem cum botro asportata esse, sed duobus, forte invicem transversis in crucis formam: Et portaverunt eum in vespibus.

1851 Rursus juxta hæc, quis non sub ea fæcunda vite uivis ex pulcherrimis pampinis spe tabili Virginem Matrem, & Martyrem agnoscat typicè præsignatam? Ita Sanctus Bonaventura in Psalterio minori B. Virg. quinquagena 3. Ave botrum ferens vitis, per quam S. Bonav. pulsa mundi sitis. Et S. Epiph. ser. de S. Epiph. laud. Virg. Vitis veritatis fertilissima: que licet non fossa uavarum tamen feracissima, nempe que maturam uvam, germinavit Christum. Et quidem si Christus uavarum racemus erat, quæ alia vitis esse poterat nisi Maria? Ad rem ergo nostram accedens quoniam, quæso, mysterio putandum est non folium

De Martyr. Deiparæ. Cap. VI. §. II. 537

solum suspensas de veste uivas, & propendentes botrum, sed etiam ipsius vitis Sacramentum, imò vitem ipsam? Omnidè portendebatur arcana prælusione Maria Mater, & Martyr simul cum filio è crucis vestibus, seu palis suspensa. Ita enim erant uvae ipsi propagini innixæ, ut suspendi non potuerint illæ, quin hæc appendetur; nec Christus in cruce agi, quin in eadem affigeretur cruce cor Deiparæ. Augustinus, & alij Patres statuunt, bajulis illam vitem portantibus præfignatum populum Judaicum, & Gentilicum. Qui præcedebat nec fructus è vite pendentes aspiciebat, populus erat Judaicus, qui Christum, & ejus Matrem oblivioni consecravit; hec holos alas espaldas, parvi pendens Iesu, & Iesuparæ mysteria: Populus autem Gentilicus subsequebatur, & intentos habebat oculos in vitem, & botrum. Nos ergo, quibus contigit fors ista benedictionis, ut Crucem Domini subsequemur, nunquam oculos divertamus à Christo cum ejus Matre per abundantis vite in cruce suspensi. Audiamus Matrem meliori quam Paulus affectu dicentem Christo confixa sum cruci, ut vitis cum botro ex eadem veste suspensa.

1852 Peruenit Iesus ad Calvaria montem de vieto jugo, & aspero itinere fessus; & ad præteritas vigilias, & cruciamenta accidente crucis pondere destituebatur viribus. Accedit tandem verus Isaac ad vitem aram cruentam, secum ligna portans sacrificii, quibus facienda erant sacra. Eum comitabatur non magnus Abraham filium sacrificatus, sed benignissima mater cum filio cruci adfigenda, & sacrificanda. Sed quod pergit, sanctissima Virgo? Liceat te paulisper affari cum Sancto Bonaventura in stimulo amoris cap. 3. Revertere, quæso, revertere Domina ad locum prisum, ne cum percussione pastoris te etiam amittamus, ut non una hora uiarius precemur regimine. Non est consuetudo, Domina, mulieres tali morte condemnari, neque etiam contra te sententia promulgata est. Aggredior tamen rudi calamo respondere Bonaventuræ pro Maria ad martyrium crucis pergente. Atque illud unum præmitto Sancti Augustini affatum lib. 4. confessio. cap. 6. referentis quomodo sibi quondam peramicus quidam oppetierat mortem gravi dolore confixus. Sic ille: Bene quidam dixit de amico suo; dimidium animæ meæ (is est Horatius de Virgilio navigante: & serva animæ dimidium meæ: amicus enim animæ amici medium partem retinet, & ex utroque amico conflatur anima) Ego sensi animam meam, & animam illius unam fuisse animam in duobus corporibus: & ideo mihi horribiliter erat vita, quia nolebam dimidium vivere: & ideo forte mori metuebam, ne totus ille moreretur, quem multum amaveram.

1853 Cum ratum sit nunquam fuisse strictioris vinculi amorem, quæ fuit Mariæ erga Iesum; quidni eadem Augustini verba profera Virgo? Clamat ejus animam, & Christi animam, seu vitam unam per amorem fuisse in duobus corporibus: ac proinde durissimum illi fore, aut illo superstite mori, aut illo defuncto non mori; nec medium vitam degere, alia mortua, minus grave. Sicut ergo illam Sanctus Bonaventura aditare cruci, ut Christi licet moriatur morte, tamen hac morte rediviva resurgat ales, que

Ecclesiam moderetur, simulque amoris miraculo vivat Christo confixa cruci. Quod firmari & illustrari queit ipsius Deiparæ verbis apud Sanctam Brigittam lib. 1. cap. 35. Verbum caro factum est. Per charitatem ipse venit, & erat in me. Verbum autem & charitas ipsum fecerunt in me. Ipse quippe erat mibi quasi cor meum. Propterea cum nascetur ex me, sensi ego quod dimidium cor meum nascetur, & exiret ex me. Et cum ipse pataretur, sensi quod quasi cor meum patiebatur: sicut illud, quod dimidium est extra, & dimidium intra: & si illud pungitur, quod extra est, aequè sentit dolorem quod inus est. subdit post paucas linæas: Ego stabam vicinus Crucis ejus, & sic hoc gravius pungit, quod vicinus est cor di, sic dolor ejus gravior erat praeter ceteris. Concludit recte: Propterea audacter dico, quia dolor ejus erat dolor meus, quia cor ejus erat cor meum. Sicut etiam Adam, & Eva viderunt mundum pro uno pomo; sic filius meus & egoredemini mundum quasi cum uno corde. Nihil dici poterat luculentius ad rem nostram, & pro Augustini prædictis verbis.

§. II.

Clavis cor Deiparæ configitur, quibus Christi corpus: filius & Mater Martires apparent in cruce sublati.

1854 Ut ventum ad infame supplicii locum cum Golgotha, sive Calvaria, summo cruciati iterum denudatur Christus, vento, ac frigori exponitur, super nudo faxo statuit, dum ad crucifixionem necessaria præparantur; denuò ejus infigunt capitl spinea corona. Extensa ergo in solo cruce, ligatur agnus mansuetus Iesus tribus, aut quatuor clavis, ea prorsus ratione, qua Deipara revelavit Sancta Brigittæ lib. 1. cap. 10. S. Brigitt. Rapuerunt tum servi tortores, & extenderunt in Cruce: primò dextram manum ejus affigentes stipiti, qui pro clavis perforatus erat. Inde trahentes cum fune aliam manum ejus, ad stipitem eam simili modo affixerunt. Deinde dextrum pedem crucifixerunt, & super hunc sinistrum duobus clavis, ita ut omnes nervi, & vene extenderentur, & rumparentur. Hæc eadem quæ subiit in corpore filius cruciamenta, perpessa in corde est Mater, & Martyr Virgo. Ictus, quibus quatabantur clavis in Mariæ resonabant anima, & cor ejus altè transverbabant. In mente clavis amarissimis confixa fuit suæ pīissimæ mortis, ait Sanctus Bernard. de lamentat. Virginis. Et Simeon Metap. Homil. de dormit. Deiparæ: Hæc omnia illam transverberabant profundius quam ulli clavi: pedes enim Christi, & manus clavi perforabant; at Mariæ penetrabant cor, & animam. Quid acerbius? Inde etiam Sanctus Bonav. loco memorato: S. Bonav. Præterita quoque, præsentia, & futura prospicitans, quasi clavis tribus ferreis jacebat spiritualiter in nati cruce confixa. Vulnus scire quanto percussa fuit Virgo dolore, cum jaustum audiret mallei percutientis clavos, & ferreas cuspides delicatam manum confodere? Ipsa id edocuit Brigittam lib. 1. cap. 10. Cum primus clavis inficeretur ei, ego ad primum illum conturbata cecidi quasi mortua, oculis obscuratis, manibus trementibus, pedibus nutantibus.

Yy 5 Ec

Christi, ac
Deiparæ
animæ una
erat anima
in duobus
corporibus.

Amicus est
dimidium
animæ amicæ

Imo & una
animæ in
duobus cor-
poribus.